

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/63/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213200544
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2213200544.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľky: Mgr. L. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. ul. XXX/XX, K. - A., prechodne I. č. X, S., zastúpená advokátkou: JUDr. Beatrica Babačová, so sídlom Hlavná 43, Šamorín, proti odporcovi: Ing. W. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. ul. XXX/XX, K. - A., zastúpený advokátkou: JUDr. Monika Tholtová, Mierová 167/B, Bratislava, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom: C. Z., nar. XX.XX.XXXX, J. W. Z., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 7P/4/2013-98 zo dňa 01.04.2014, v časti určenia výživného na mal. J. W., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia výživného m e n í tak, že odporca je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého J. W. mesačne sumou 150,- Eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd rozviedol manželstvo účastníkov. Súd schválil dohodu rodičov o výkone rodičovských práv a povinností po k maloletým deťom v nasledovnom znení:

Maloletá C. Z., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode sa zveruje do osobnej starostlivosti otca. J. W. Z., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode sa zveruje do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec sa zaväzuje platiť výživné na mal. J. W. sumou 200,- Eur a matka sa zaväzuje platiť výživné na mal. C. sumou 50,- Eur vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám rodiča u ktorého je dieťa v starostlivosti. Styk matky s maloletou dcérou sa upravuje neobmedzene. Styk otca s mal. J. W. sa upravuje nasledovne: Otec je oprávnený si zobrať dieťa prvé tri víkendy v mesiaci od piatku od 18.00 hod. do pondelka, kedy sa otec zaväzuje maloletého syna zaviesť do školy a každý 4. týždeň vo štvrtok od 14.00 hod. do piatku, kedy sa zaväzuje otec dieťa zaviesť do školy. Počas letných prázdnin od 01.07. od 9.00 hod. do 11.07. do 19.00 hod., v mesiaci august od 01.08. od 9.00 hod. do 11.08. do 19.00 hod. Počas vianočných sviatkov otec oprávnený si syna brať k sebe od 31.12. od 9.00 hod. do 05.01. do 19.00 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý veľkonočný pondelok od 7.00 hod. do 19.00 hod. Určený čas je matka povinná dieťa pripraviť na styk a odovzdať dieťa pred jej bytom a otec stanovený čas je dieťa povinný odovzdať matke pred jej bytom. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie v napadnutej časti určenia výživného prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 24 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1 a 2, § 65 ods. 1 Zákona o rodine. Vecne argumentoval tým, že rodičia uzavreli

dohodu o výkone rodičovských práv po rozvode manželstva. Súd riadiac sa vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami túto dohodu schválil keď mal zato, že sleduje záujmy maloletých detí. Dohodnuté výživné je primerané vzhľadom na príjmy rodičov, keď má otec čistý mesačný príjem 1.628,- Eur a príjem matky je iba 436,70 Eur. Kolízny opatrovník navrhol rodičovskú dohodu schváliť, nakoľko táto rodičovská dohoda sleduje záujmy maloletých detí. Súd v zmysle ust. § 24 ods. 2 ju schválil.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti určenia výživného na mal. J. W. podal odporca odvolanie, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v časti určenia výživného na mal. J. W. tak, že otec sa zaväzuje platiť výživné na mal. J. W. vo výške 150,- Eur. Odvolateľ poukázal na to, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, keď v konaní nebola preukázaná oprávnenosť výšky výživného na mal. J. W. 200,- Eur, odporca súhlasil so sumou 150,- Eur. K návrhu navrhovateľky na 200,- Eur odporca nemal možnosť sa vyjadriť. Odporca má vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére O., nar. XX.XX.XXXX, vo výške minimálne 170,- Eur, k mal. dcére C., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je v jeho starostlivosti a výdavky na ňu sú cca 268,- Eur mesačne a k mal. J. W., nar. XX.XX.XXXX. Priemerný čistý príjem odporcu je 1.628,- Eur, výdavky má vo výške 1.445,- Eur. Odporca poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave, č.k. 25CoP/31/2013-132 zo dňa 04.02.2014 vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu, v ktorom súd skonštatoval, že podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 25-30% jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Súdom prvého stupňa určené výživné na maloletú O. a J. predstavuje súhrnne 550,- Eur. 25% z príjmu otca, ktorý dosahoval pred skončením pracovného pomeru priemerne netto 1.733,71 Eur pritom predstavuje 433,43 Eur, z čoho na jedno z troch detí prislúcha suma v priemere 144,50 Eur, pričom výživné je potrebné samozrejme odstupňovať podľa individuálnych potrieb každého z detí, s prihliadnutím na ich vek. Odvolací súd pritom nepovažoval za vhodné v súčasnosti určovať výživné na hornej hranici 30%, keďže maloletá O. je ešte žiačkou strednej školy a je dôvodné predpokladať, že pri nástupe na vysokú školu dôjde k zvýšeniu výživného a maloletý J. má iba 7 rokov. Súdom prvého stupňa určené výživné na tieto dve deti v sume 550,- Eur potom podstatne prekračuje výživné podľa vyššie uvedeného pravidla, ktoré by sa malo súhrnne pohybovať iba okolo 290,- Eur. Na základe preukázaného príjmu odporcu vo výške 1.628,- Eur, 30% z príjmu predstavuje sumu 488,40 Eur, na každé z troch detí vychádza suma 162,80 Eur, čo odôvodňuje výživné na mal. J. vo výške 150,- Eur a na O. vo výške 170,- Eur.

Navrhovateľka ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali. Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému odvolaniu odporcu navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na to, že odporca na nariadenom pojednávaní súhlasil s uzavretím rodičovskej dohody, nebolo preto potrebné dokazovanie na preukazovanie nákladov na mal. J.. Čo sa týka mesačných nákladov odporcu, do týchto zahrnul aj leasingovú splátku za motorové vozidlo, splácanie však bolo ukončené v mesiaci 10/2013, nezdokladoval preplatky na energiách. Predpoklad nárastu príjmu navrhovateľky v septembri 2014 je nereálny, bude mať totiž nižší počet hodín. Navrhovateľka nesúhlasí s námietkou odporcu, že nemal dostatočný priestor na svoje vyjadrenia pred prvostupňovým súdom. Pokiaľ odporca považuje za primerané výživné na mal. J. vo výške 150,- Eur a na O. vo výške 170,- Eur, vyvstáva otázka, prečo aktuálne na ne platí iba 250,- Eur. Mal. J. začal po opustení spoločnej domácnosti navštevovať v septembri 2013 základnú školu, narástol, s čím vznikli náklady na oblečenie a obuv, v súčasnosti má alergiu na chlór. Odporca disponuje nadpriemerným príjmom, má preto možnosť platiť výživné vo výške určenej prvostupňovým súdom a tak mu zabezpečiť životnú úroveň, ktorú má on sám.

Kolízny opatrovník navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k

záveru, že odvolaniu otca maloletého je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v časti určenia výživného na mal. J. W. zmeniť.

Rozsudok súdu prvého stupňa bol odvolaním odporcu napadnutý len v časti výživného na mal. J. W., v ostatných častiach pre nedostatok odvolania nadobudol právoplatnosť, preto v časti rozvodu a zvyšnej časti rodičovskej dohody sa nestal predmetom prieskumu odvolacím súdom.

Odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na určenie výživného, keď prvostupňový súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a na jeho základe dospel k správnym skutkovým zisteniam, nesprávne iba určil výšku výživného.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného (ako sú napr. liečebné náklady). Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane dieťaťa je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať mu výživné a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Po posúdení súdom prvého stupňa zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov maloletého s prihliadnutím na jeho odôvodnené potreby, odvolací súd dospel k záveru, že výživné na mal. J. určené otcovi súdom prvého stupňa je neprimerane vysoké a nezodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov maloletého, ako i odôvodneným potrebám maloletého, zohľadniac i osobnú starostlivosť matky o maloletého. Matka maloletého aktuálne zarobí priemerne 436,70 Eur mesačne. Otec dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 1.628,- Eur. Matka i otec majú vyživovaciu povinnosť k trom deťom - k mal. J. a ešte k mal. C. zverenej otcovi a k plnoletej O.. Pri súčasnom zohľadnení existujúcich vyživovacích povinností otca, ako aj opodstatnených výdavkov rodičov nevyhnutných na krytie ich osobných potrieb nie je preto vecne správne konštatovanie súdu prvého stupňa, že otec maloletého má možnosť a schopnosť platiť na výživu maloletého J. 200,- Eur mesačne.

Odvolací súd ani v tomto konaní nemá dôvod odchyliť sa od záveru Krajského súdu v Trnave v uznesení č.k. 25CoP/31/2013-132 zo dňa 04.02.2014 vo veci úpravy práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas do rozvodu, v ktorom súd skonštatoval, že podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 25-30% jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Súdom prvého stupňa určené výživné na maloletú O. a J. predstavovalo súhrnne 550,- Eur. 25% z príjmu otca, ktorý dosahoval pred skončením pracovného pomeru priemerne netto 1.733,71 Eur, pritom predstavuje 433,43 Eur, z čoho na jedno z troch detí prislúcha suma v priemere 144,50 Eur, pričom výživné je potrebné samozrejme odstupňovať podľa individuálnych potrieb každého z detí, s prihliadnutím na ich vek. Odvolací súd pritom nepovažoval za vhodné v súčasnosti určovať výživné na hornej hranici 30%, keďže vtedy maloletá O. bola ešte žiačkou strednej školy a je dôvodné predpokladať, že pri nástupe na vysokú školu dôjde k zvýšeniu výživného a maloletý J. mal iba 7 rokov. Súdom prvého stupňa určené výživné na tieto dve deti v sume 550,- Eur potom podstatne prekračovalo výživné podľa vyššie uvedeného pravidla, ktoré by sa malo súhrnne pohybovať iba okolo 290,- Eur.

Na základe preukázaného príjmu odporcu vo výške 1.628,- Eur, 30% z príjmu predstavuje sumu 488,40 Eur, na každé z troch detí vychádza suma 162,80 Eur, čo odôvodňuje výživné na mal. J. W. vo výške 150,- Eur a na O. vo výške 170,- Eur, tak ako na to správne vo svojom odvolaní poukázal odporca. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že odporca na pojednávaní pred prvostupňovým súdom podpísal rodičovskú dohodu, ktorej súčasťou bol záväzok odporcu platiť výživné na mal. J. W. vo výške 200,- Eur mesačne, nakoľko ani podpísanie rodičovskej dohody nezabavuje účastníka práva namietať jej nesprávnosť, resp. práva podať odvolanie.

Pri súčasnom zohľadnení opodstatnených výdavkov rodičov nevyhnutných na krytie ich osobných potrieb odvolací súd dospel k záveru, že otec mal. J. W. má možnosť a schopnosť platiť na výživu maloletého 150,- Eur mesačne. Takúto sumu výživného môže otec maloletého zo svojho príjmu, ako bol ustálený vyššie, uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných životných potrieb a zároveň je primerané aj s poukázaním na ďalšie vyživovacie povinnosti otca. Na druhej strane takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky a prídavkami na dieťa umožní uspokojiť odôvodnené potreby maloletého. Zároveň je potrebné podotknúť, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami otca.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia výživného tak, že odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. J. W. mesačne sumou 150,- Eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté s použitím § 146 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p., s použitím ust. § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.